

SRLOVENSKI PRIMOOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici
Riva Plazzutta 18 - Cena oglašom po dogovoru.
Odpri vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček, račun št. 9 - 17768 - Poštnina plačana
v gotovini - Sped. in abbonamento postale II. Gruppo

Leto III. Štev. 29

GORICA DNE 16. JULIJA 1947.

Cena L. 10

Koliko veljajo členi jugoslovanske ustave?

Nov pritisk je začel v coni B. Cer-
kvenih porok je preveč in zato je
treba le civilnih porok, da se prebije
led »starega pedsodaka«. Zato v zad-
njem času hitijo po vsej coni B z iz-
ključno civilnimi porokami deklet
s komunističnimi funkcionarji in
oficirji. Nič ne pomaga, ako se star-
ši upirajo, led je treba prebiti.

Državna ustava pa piše v členu
26 takole: »Državlani lahko sklene-
jo poleg civilnega zakona tudi cer-
kveni zakon po predpisih svoje ve-
re« - in člen 25 ustave LRS se gla-
si: »Po sklenitvi (civilnega) zaka-
na morejo državljani opraviti poro-
ko tudi po verskih predpisih.«

Ali je partija, ko je ustavo sestav-
ljala, resno mislila? Bila je pač
spet le hinavščina, da se ulovi več
ljudstva na limanice.

Ljudstvo je na mitingih navduše-
no glasovalo za te člene, češ da je v
njih versko prepričanje zavarovano.
Pač ni videlo volčjih krempljev pod
nedolžno ovčjo kožo. — Danes pa
mu že bolj jasno kažejo, kaj so na-
meravali. Partije se ne sme cerkve-
no poročiti, čeprav je državljan in
še posebno upoštevan. Dekle, zlasti
če je uživalo kaj SKOJevske vzgo-
je, pa zataji Kristusovo vero in
predpise svoje Cerkve zato, da do-
bro stoječega dobi za moža. V mla-
dostni neizkušeniosti ji ni nič mar,
da pretrže s tem dejanjem vezi z
materjo sv. Cerkvijo, mnogokrat
tudi z lastno družino, da se odpove
prejemanju sv. zakramentov, dokler
se cerkveno ne poroči, in da bo v ne-
varnosti njeno in njenih otrok zve-
ličanje.

Ko bo prišlo streznjenje, bo prišlo
kesanje. Dal Bog, da bi ne bilo pre-
pozno. Ljudje, kar vas je še vernih
in pametnih, pazite se! Lucifer je
prebrisan, naselil mu boste, ako se
ne držite naukov sv. Cerkve.

OKNO V SVET

KONFERENCA V PARIZU se je
začela 12. t. m. Med vzhodnimi drža-
vami se je prigrasila samo Českoslo-
vaška, ki se je pa pod sovjetskim
pritskom zadnji hip spet umaknila.

Odperta vrata

London, 8. julija (LPS.). Pod na-
slovom »Odperta vrata« razpravlja
»New Chronicle« o novih evropskih
izgledih ter pozdravlja korak Čes-
koslovaške, da se bo udeležila pa-
riške konference. List pravi med
drugim: »Vsi smo trdno upali, da
od vzhodne evropske države
spoznane, da morajo sodelovati pri
ponovi Evrope. Zelo dobrodošla bo
novica, da je Českoslovaška spreje-
la vabilo za pariško konferenco. Bi-
lo bi skrajno tragično, če bi morala
ta država, ki je tako močno naveza-
na na vzhod in zahod tudi v naj-
manjši meri opustiti svoje vezi z za-
hodno Evropo. Zato je še bolj vese-
lo dejstvo, da tega ne bo storila.
Navzočnost Českoslovaške pri pa-
riških razgovorih bo pomenjala
odprta vrata za vzhod. Opozorila
bi svoje bližnje sodeze za tekmo-
vanje pri sodelovanju. Njeno sode-
lovanje bo vplivalo tudi na Sovjet-
sko zvezo in čeprav bo Sovjetska
zveza za enkrat odsotna, bo Česko-
slovaška udeležba tvorila most, po
katerem bo Molotov še mogel priti
in zasesti svoj prazen stol.«

Zgodilo se je pa, kar imenuje list
»skrajno-tragično«.

KITAJSKA. Kitajsko vrhovno
sodišče je izdalo ukaz, naj se areti-
ra Mo Tse Tung, vodja kitajske ko-
munistične partije, radi »nezakonite
zasedbe kitajskega ozemlja«. S tem
je bil vodja kitajske KP proglasen
zločinec.

INCIDENTI NA AVSTRIJSKO-
JUGOSLOVANSKI MEJI. Avstrijska
vlada je prosila britanske za-
sedbene oblasti, naj bi preprečile
pogostne incidente, ki se godijo na
avstrijsko-jugoslovanski meji. Ta-
ko so bili v zadnjem času ustrelje-
ni z jugoslovanskega ozemlja dva
avstrijska vojaka in en deček. Av-
strijska vlada predlaga, naj bi se
ustanovile posebne avstrijsko-britan-
ske obmejne straže.

EGIPT-SV. STOLICA. Egiptov-
ski ministrski predsednik in zuna-
nji minister Nokrasi Paša je urad-
no sporočil državnemu tajništvu v
Vatikanu željo egiptovske vlade,
da bi navezala diplomatske stike s
sv. stolico.

IZJAVE nekega zanesljivega izobraženca

(KONEC)

Cerkev v verigah

Oblast grdo gleda duhovništvo in
cerkev, čeprav govori, da nima nič
proti cerkvi. To je samo laž. Cerkev
in duhovništvo so jim tra v oči. Čeprav
so premnogo duhovnikov
uničili in pozaprli, ne vedo, kaj bi z
onimi, ki so še ostali. Skrbno pa-
zijo v vsakem kraju, kaj duhovnik
pridiguje in na vsako njegovo
kretanje.

Oblast sovraži vse svoje nasprot-
nike, ali najbolj sedaj sovraži one,
katerih se najbolj boji, in to prista-
še HSS (Hrvatska seljačka stran-
ka), ker vedo, da se pristaši te
stranke niso ljudstvu zamerili, in
tega se boje.

Ljudstvo na Hrvaškem se resnič-
no z zaupanjem ozira prav na to

POVEJ MI, KAJ BEREŠ,
IN POVEM TI, KAJ SI.

BEVIN GOVORI. Pri nekem ban-
ketu na dan ameriške neodvisnosti
je imel Bevin govor, v katerem je
med drugim dejal: »Mnogi naši pri-
jatelji (misli na sovjete) menijo,
da jim angleško stalo prizadeva-
nje za mir daje pravico, da nas izvi-
vajo. Naj se ne čudijo — dokaz za
to sta zadnji dve vojni, — ako zna-
jo Angleži dolgo prenašati izziva-
nja, toda človek se končno naveli-
ča in pride trenutek, ko je tudi nam
govorlj. Zato pravim svojim prijate-
ljem, naj ne izvivajo. Ljubim ruski
narod in vem, da si po vsem svetu
moški in ženske želijo miru. Toda
kdo je tisti, ki lomí svet na dva
svetovna nazora, na eni strani ma-
terializem — na drugi krščanstvo?«

NOVA INDONEZIJSKA VLA-
DA. Socialist Amir Sjarifuddin je
po odstopitvi predsedn. Sjahir-ja se-
stavil novo indonezijsko vlado, ki
je že prisegla predsedniku republi-
ke Soekarnu. Novo vlado sestavlja:
7 nacionalistov, 6 socialistov, 1 kri-
stjan, 2 laburista, 8 neodvisnih, 1
komunist, 1 katoličan, 7 muslima-
nov. Ministrski predsednik Sjarif-
uddin je kristjan-protestant in
spada k radikalni smeri socialistič-
ne stranke.

PALESTINA. Palestinska vlada
je dala proizvedovalni komisiji ZN
sledede podatke o sili židovskih te-
rorističnih organizacij: Znana or-

ganizacija »Irgun Zvai Leumi«
šteje tisoč borcev in šest tisoč ne-
borcev, skupina »Stern« ima prav
tako tisoč borcev. Od 1. avgusta
1945 do 31. marca 1947 je bilo radi
terorizma ubitih 142 ljudi in 790 ra-
njenih. Policijske sile v Palestini
štejejo 17 tisoč mož, med njimi
5.650 Angležev.

AKTIVNA BILANCA. Vlada
ZDA je zaključila bilanco za 1.
1946/47 s preostankom 754 milijonov
dolarjev: to se je zgodilo prvič po
17 letih. Stroškov je imela vlada
ZDA za 42 milijard in 565 milijonov.
Leta 1945. je bilo stroškov 100 mili-
jard in 397 milijonov.

JUGOSLAVIJA ZAHTEVA. Ju-
goslovanska vlada je zahtevala od
Grčije 15 tisoč dolarjev odškodnine
za ubitega jugoslovanskega častni-
ka in za dva ranjena vojaka, ki naj
bi jih baje ubila oz. ranila grška le-
tala, ki so preletela jugoslovansko
ozemlje 13. junija.

BOLEZEN KITAJSKEGA BE-
RAČA. V Berlinu se je pojavila
čudna bolezen, ki jo v zdravniških
krogih poznajo pod imenom »bole-
zen kitajskega berača«. Bolezen se
javlja z rjavkastimi madeži in z de-
belimi izpuščaji po celem telesu in
jo baje povzročajo neka posebna
zelišča, s katerimi se skušajo hrani-
ti lačni ljudje.

Čudežno ozdravljenje v Lanišću v Istri

Med ljudmi se je že dalj časa šir-
il glas o nekem čudežnem ozdrav-
ljenju v Istri na priprošnje p. Leo-
polda Mandića. Sedaj poročajo ča-
sopisi bolj natančno o tem. Novice
ni mogel objaviti noben list na po-
dročju B ali v Jugoslaviji, ker tam-
kajšnje oblasti ne puste objavljati
sličnih »alarmantnih novic«.

Pri čudežu gre za 20 letno Anto-
nijo Puhali, ki je bila že dalj časa
bolna ter je stanovala v Lanišću
pri starših. Bolezen je prinesla iz
nemškega taborišča in jo je spravi-
la na rob groba. Zdravniki so ugo-
tovili, da ima jetično vnetje trebuš-
ne mrene. Ko niso pomagala zdra-
vila in zdravniki, so bolnica in nje-
ni domači na priporočilo župniko-
vo začeli z devetdnevno v čast pa-
tru Leopoldu za ozdravljenje. Dekle
je bila vsak dan pri sv. obhajilu in
župnik je z nje vred molil predpisa-
no molitvico. V cerkvi so ljudje
vseh devet dni zvečer molili rožni

venec za njeno ozdravljenje. 20. ma-
ja, na osmi dan devetdnovnice, se je
bolnica čutila prav slabo. Ob 6.30 so
jo obhajali, ob devetih se ji je zde-
sama. Na svoje veliko začudenje je
po 30 mesecih vstala, se oblekla in
začela hoditi po sobi. Otekline na
telesu in bolečine so izginile. Pri-
tekli so domači, pritekli tudi drugi
ljudje in šli skupaj z njo v cerkev
se Bogu zahvaliti za veliko milost.
Pozneje so jo preiskali zdravniki in
ugotovili, da je popolnoma zdrava.
Tudi sedaj je še vedno pri zdravju.
Ko beremo poročila o sličnih do-
godkih, moramo priznati, da božja
moč ni prav nič manjša, kakor je
bila v dnevih Jezusovih. Saj ni se-
daj nič manj čudežev, kakor jih je
bilo v prvih krščanskih časih. Le
pomislimo, koliko svetnikov je bilo
letos in lam proglašanih, in za vsa-
kega se zahtevala dva neizpodbitna
čudeža! Seveda tudi čudeži spre-
obračajo samo tiste, ki so dobre vo-
lje. Farizejev ni spreobrnil Jezus s
čudeži in tako jih tudi p. Leopold ne
bo.

Vera na Češkem

Versko življenje na Češkem lepo
napreduje. Kmalu po končani vojni
se je bilo bati, da bodo protikatoli-
ški tokovi povzročili novo obetno
škodo Cerkvi na Češkem, kakor se
je zgodilo po prvi svetovni vojni,
ko je nastala češka narodna cerkev.
Toda sedaj tega strahu ni več. Ver-
sko življenje se utrjuje, zlasti po
zaslugi verskih redov. Med temi se
odlikujejo dominikanci, ki imajo
vodilno vlogo pri pridobivanju izo-
bražencev. — Kako dolgo bo uspe-
valo to versko življenje pod nara-
ščajočim vplivom sovjetske Rusije,
si lahko sami predstavljamo.

Zaprte duhovne vaje za dekleta

bodo letos od 31. avgusta zvečer do
4. sept. jutraj v zavodu Notre Dame
v Gorici.

Udeležence bodo morale prinesiti
s seboj rjake in sladkor. Vzdr-
ževalnina L 1000.— je treba plačati
vnaprej. Ker je prostora samo za 20
lo omejeno število, naj se prigrasijo
takoje tiste, ki bi te prilike ne hotele
zamuditi.

«BALKANSKE SUROVINE»

Narodno nestrpni Italijani radi
prezirajo Slovence kot nekako
manjvredno balkansko barbarsko
pleme. — Tudi komunistične grozo-
te v naši deželi iz l. 1945. skušajo
prikazati kot »balkansko« barbar-
stvo in s tem delajo italijanskemu
komunizmu največjo uslugo, ker ta-
ko uspravijo italijanski narod, da
ne vidi vse nesreče, ki bi ga zade-
la, ako bi pomagal komunistom do
oblasti. Torej ti narodni nestrpne-
ži pripisujejo vse komunistično na-
silje »balkanskemu slovanstvu« in
s tem netijo med dobrimi Italijani
sovraštvo proti nam.

Kaj naj odgovorimo na očitek, da
slo Slovenci »barbari«?

Predvsem mrcamo agotoviti, da
slo Slovenci pravtako malo po-
dobni kakim vročerkvnim slovan-
skim južnjakom, kakor goriški in
tržaški Italijani italijanskim juž-
njakom.

V zadnji vojni so narodi kar od
kraja tekmovali v nečloveškem na-
silstvu in surovosti. Le vprašajte
vojake, kako se je vodila vojna v A-
lesiniji... Groza jih je krutosti, ki
so jih počeli nad tistim ubogim
ljudstvom. — V rokah imamo že
dolgovo izvirno poročilo o grozo-
tah, ki so jih počeli Italijani pod
pretezo nekake borbe proti parti-
zanom tudi nad »belimi« Slovenci
na Lipoglavem dne 23. III. 1942 in
potem še na mnogih drugih krajih
v Sloveniji. To so bili požigi in po-
kolji nedolžnega ljudstva, da se člo-
veku lasje ježijo. Iz tega poročila
naj navedemo samo en stavek. »Ne-
ki italijanski vojak je v pijanosti
pri moriji in požigu najbolj divjal.
Ko se je pozneje streznil in spoznal,
kaj so storili z ljudmi, ki so jim
bili tako prijazni in gostoljubni, se
je od obupa sam ustrelil. Samomor
je izvršil v Šmarju sredi svojih to-
varišev.« To noče biti očitek, ampak
ugotovitev, da je bila surovost v tej
vojni splošna.

Ves svet se zgraža nad še mnogo
večjimi krutostmi, ki so jih zagreši-
li visoko kulturni Nemci na sto na-
činov po vseh deželah, ki so jih z
ognjem in mečem prehodili.

Da ne bomo naštevati drugih na-
rodov, ki so tekmovali v krutosti,
naj povemo, da so vse te krutosti
kronale poleg nečloveških zračnih
napadov na odprta mesta atomske
bombe nad Japonsko. Seveda bo
kdo za take grozote našel kake več
ali manj prepričevalne zagovore.
Toda vedeti moramo, da ni okrutne-
ža, ki bi za svoja dejanja ne našel
kakih zagovorov. Za vojaško uniče-
nje sovražnika ni bilo treba tako
splošnega razdejanja in uničenja
toliko človeških življenj — zlasti ne

v zadnjem obdobju vojne.

Resnici na ljubo pa moramo pri-
znati, da so v nečloveško zamišlje-
ni in satansko izvajani osebni o-
krutnosti vse druge prekosili komu-
nistični, ki sistematično vzgajajo in
plačujejo zločince, da z njimi tero-
rizirajo ljudstvo in tako pridejo do
svoje diktature. »Zrevolucioniral
bom svet s 10% zločincev, 30% ko-
munistov in 60% bedakov.« je de-
jal Lenin že l. 1905.

In komunističnega nasilja niso
občutili le Italijani (NB! tudi Slo-
vence!) naše dežele v znanih »40
dneh«, ampak še mnogo prej deset-
tisoči Slovencev naše in vseh slo-
venskih dežel. — Pred Slovencei pa
so isto internacionalno nasilje oku-
šali milijoni Rusov, Ukrajincev,
Špancev, Mehikancev itd., nekaj
malega pa tudi Italijani v Emiliji
in drugod, čeprav tam komunisti še
niso na oblasti in potrebujejo za
zmago svoje stvar še vedno kar
najbolj človečanskega obraza, ki
da išče le »socialne pravičnosti in je
ves zaskrbljen za dobrobit kmeta
in delavca.« (Časopisje prinaša
vedno znova poročila o rdečih zlo-
činih v Italiji!)

Dodati moramo še to, da so slo-
venski duhovniki in verniki padali
pod nasiljem komunizma že takrat,
KO SO ITALIJANI IN FURLANI
PRAV PRIDNO VOZILI VSE PO-
TREBNO RDEČIM »KORPU-
SOM« V GOZDOVE... in si domi-
šljali praviako kot mnogi zapeljani
Slovenci, da na ta način služijo o-
svobojeanju svoje domovine.

Obsojati miroljubni slovenski na-
rod kot nekako divje pleme in nje-
mu pripisovati zločine internacio-
nalnega komunizma je velika ne-
vednost in vnebovpijoča krivica.

Če pa vzamemo v pretršč sloven-
ski in italijanski narod kot taka,
moramo reči: zgodovina ne ve po-
ročati, da bi se bil kdaj slovenski
narod izkazal napram italijanske-
mu krivičnega ali krutega, pač pa
je bil italijanski narod napram slo-
venskemu tako krivičen in brez-
srčen, da mu ni privoščil niti mate-
rine besede in skromnega kosa kru-
ha na domačih tleh.

In zato se ni čuditi, da je tudi ta
in oni nekomunistični Slovenec ra-
zodol svojo zagrenjenost napram I-
talijanom — in se dal premotiti od
komunističnega lažnivega gesla:
»Svoboda narodul«

Torej očitki barbarstva na račun
Slovencev naj neha jo v javnem in
tudi zasebnem življenju, da pride
čimprej do resničnega pomirjenja
duhov na tej meji med Zapadom in
Vzhodom.

L. R.

Kapucinska provincija Sv. Križa

Kapucinska provincija sv. Križa je izgubila pod komunistični ključ naslednje patre:

Za p. Avgustinom, ki so mu prisodili 10 let prisilnega dela, in p. Dionizijem so bili »osvojenosti« pretekli mesec p. Elija, p. Ignacij in p. Anzelmi iz Osijeka.

Po večini so vsi samostani vojaško zasedeni, redovniki pa bivajo v bivših dijaških konviktih.

P. Marko v Krškem je še prost in bo te dni daroval svojo zlato mašo.

Vsi pa sporočajo: Nam se dobro godi! Res srečen raj, ta Titova Jugoslavija!

Zborovanje kat. delavcev

V Montréalu v Kanadi so pretekli mesec imeli mednarodno zborovanje katoliške delavske organizacije (žosizem). Prišli so zastopniki 48

držav. Predsedoval je madžarski primas kardinal Mindzenty. Kardinal je bil ob tej priliki deležen velikih ovacij od strani vseh.

Evharistični kongres

Pretekli teden so praznovali v Franciji prvi narodni evharistični kongres v mestu Nantes. Sv. oče je ob tej priliki imel na zbrane vernike lep nagovor po radiu. Rekel je: »Kristjan ne more ostati brezbržen ob pogledu na razmah hudobije.« Zato je pozval francoske vernike, naj vztrajajo pri tako lepo razvitem delu katoliške akcije. »Pri tem pa«, opozarja sv. oče, »pomnite, da kristjan ne sme postopati tako kot človek tega sveta. Kristjan ni strankar, ni sovražnik nikogar, ne išče, da bi nadkrilil kakega nasprotnika. Danes potrebuje Cerkev bolj kot kdajkoli prej spoznavalec bolj kot zagovornikov, spoznavalec, ki s svojim življenjem dajejo pričevanje Kristusu in Cerkvi.«

Namesto pobiranja tihotapev je bilo bolj na mestu prizadevanje, da se ljudstvo v coni B reši gospodarske stiske in se mu omogoči pravična zamenjava blaga.

V coni B je maslo po 250 L, v coni A po 1200; v coni B so jajca po 8 L, v coni A po 33 L! Povrh vsega se premnoge potreščine tam ne dobi.

Ob 4. številki Mlade setve

Pred nevadnim je v Trstu izšla četrt številka primorske neodvisne kulturno-literarne revije. Prvi vtis, ki ga dobi bralec ob novi številki, je ta, da se list ne samo po vsebini, temveč tudi po opremi stalno izboljšuje. V prvem številku »Na razpotju« prikazuje pisec, kako se je ves svet nenadoma pojavil na razpotju. Borba današnjega krščanskega človeka ne gre več za maienkosti, saj je obstoj in rešitev sveta od njega odvisna.

Oprema revije je naravnost bogata. Naslovno stran »Ribič« je izdelal akad. kipar France Gorše, notranjo opremo »V parku«, ilustracija Trnčkovih pesmi pa je izvršila akad. slikarka Bara Remčeva. Revija prinaša tudi posnetek Meštrovicve kiparske skupine »Pietà«.

Mlada setev je edina revija na Primorskem, ki prinaša tudi izvršne umetniške ilustracije. Kakor je razvidno iz Pogovorov na platnicah revije, ima veliko število sodelavcev med našim primorskim literarnim naraščanjem.

Draginja raste

V nesecu maju so ugotovili, da se je draginja v Italiji dvignila zopet za 14% v primeri z aprilom. Od la-

ni se je dvignila za 100%. V primeri s predvojnimi cenami so današnje 52 krat višje. Plače delavcev so v primeri s predvojnimi zrastle 49 krat. Plače državnih uradnikov pa samo za 20 krat. Iz tega se vidi, da plače nikakor ne morejo dohajati draginje. Zato je edino pametno sredstvo za boj zoper draginjo tisto, ki ga je uporabil Ramadier na Francoskem: znižanje cen in povečanje proizvodnje. Komunisti pa hočejo povsod predvsem zvišanje plač, ker hočejo gospodarsko zmedo, vedno večje nezadovoljstvo in revolucijo. V svojih državah pa imajo BREZPLAČNO udarniško delo.

Obvestilo

Zaradi poletne vročine se mleko kaj rado pokvari in postane nevarno za prebavne organe. Zato se vsem toplo priporoča, naj ne pijejo ali drugače rabijo za kuhinjske namene mleka, če ni bilo prej zavreto. Če se mleko shrani tudi za drugi dan, ga je treba zvečer zopet zavreti.

Zavreto mleko naj se hrani v čistih posodah, ki so bile prej dobro umite v topli pitni vodi s sodo. Posode naj bodo vedno pokrite, da se zabranijo pred zunanjimi vzroki okuženja.

Čl. 11 pravilnika za higijsko nadzorstvo mleka, potrjen z dekretom 9. 5. 1929 št. 994, predpisuje, da morajo vse osebe, ki so zaposlene pri molzni živini in mlekanah, imeti zdravniško izpričevalo, ki ga za to dobijo pri občinskem zdravniku. Zato mestno županstvo vabi vse osebe, ki imajo opraviti z molžnjo, zbiranjem, prenosom in prodajo mleka in ki še nimajo predpisanega izpričevala, naj si ga takoj preskrbijo. Kogar bodo zasledili pri omejenih opraviilih brez tega spričevala, bo zapadel za to določenim kaznim. Organi zdravstvenega in živinogozdravnškega urada bodo vršili tudi natančne preglede, da ugotovijo, ali so posode, ki se rabijo za molžnjo, zbiranje in prenos mleka, čiste in odgovarjajo higijskim predpisom.

Ali kdo ve,

kje se nahaja Eneo Vivian, sin Antona in Amalijs, roj. v Montagnana (Padova) 5. VI. 1924? Ob zlomu Nemčije je bil v Opatiji, nato je bil do začetka 1946 (jan.-feb.) vojaški šofer, nakar je bil premeščen v ljubljanske zapore. Od tedaj ni o njem nobenega gotovega glasu. Kdor bi mogel dati kakšne podatke zelo zaškrbljenim staršem, naj to sporoči na naše uredništvo.

Hudovernik pa je lokavo poročal, da je imel obtoženec, ko je stopil iz sobe, vse gumbje na suknjiču sumljivo zapete od vrha do spodaj. Ko se je hotel Ferjan opravičiti, da je zapel suknjič že zunaj na polju zaradi deževnega naliha, mu je sodnik zapovedal, naj molči. — Tedaj je napel državni pravdnik, povzel vse razloge za upravičenost sumnje in celoto, dokazoval v prepričevalnem in duhovitem govoru na podlagi izjav in dejstev, kako je popolnoma jasno in gotovo, da je Ferjan kriv, prikazoval vse črno, razlagal vsako dejanje obtoženca v škodo in pozival sodnika, naj izreče nad njim obsodbo. Ferjanu se je kar vrtelo v glavi, ko so padali po njem dokazi krivde kot teški udarci in ko so ga neizpodbitna dejstva zapletala v grozno mrežo. Šele zdaj se je zavedel vse nevarnosti, ki mu je pretela; v tej luči, kot ga je prikazal pravdnik, je bil v tako poraznem položaju, da je moral opustiti vsako upanje. Tresel se je kot trepetlika, topo je buljil pred se in krčevito stiskal roke. Tedaj je pa zaslusal govoriti zopet nekoga drugega — bil je glas njegovega zagovornika. S presenetljivo iznajdljivostjo je raztrgal bistroumni odvetnik vso obtožbo, dokazal, kako neosnovana so vsa sumničenja in sijajno izpodbil vse napačno tolmačenje državnega pravdnika. Posebno najdba denarnice in ključa v obtoženčevi sobi, je izjavil, je dokaz njegove nedolžnosti. Tako razsoden mož kot Ferjan bi nikdar ne skril teh predmetov v svoji sobi, ampak bi jih vzel s seboj in vrnil v goreči skedenj. Ravno to, da so bili najdeni podtaknjeni sumljivi predmeti v obtoženčevi sobi,

K J E S O SLOVENSKI MISIJONARJI?

(KONEC)

V Južni Afriki imamo tudi samo enega brata in to je br. Valentin Poznič iz Družbe misijonarjev Sinov presv. Srca Jezusovega, ki je postavila v Dravljah pri Ljubljani Knobleharjev dom za vzgojo misijonskega naraščaja in so v ta namen prišli v domovino kar 4 misijonarji Slovenci, ki so preje delovali v Južni Afriki: p. Musar, p. je od Slovencev edini ostal tam in Mihael Lešajak. Valentin Poznič je od Slovencev edini obstal tam in deluje na postaji Marija Trost, pokrajina Transvaal. V isti pokrajini že več let delujeta dve slovenski uršulinki, s. Ksaverija Lesjak in s. Brigita Bregar, ki pomagata pri najrazličnejših šolskih delih tamkajšnjih uršulink, delujočih deloma med belimi kolonisti, deloma pa med črni. Malo vstran pa delujejo na različnih postajah 4 misijonarke, nekoliko manj poznane Istranke iz misijonske družbe oblatinj: to sta dve sestri Terezija in Benigna Steh, njuna sestrična s. Elizabeta Pogorelec in še četrt s. Vincencija Novak. Vse delujejo med mladimi črnimi fantiči in dekličmi na ta ali oni način, ali pa pomagajo pri gospodinjstvu ter pripravijo deklet na bodoči materinski poklic.

Zdaj pa še zadnji korak: v Južno Ameriko, o kateri danes govorijo z različnimi občutji mnogi Slovenci. Tam je kakih 90 milj. prebivalcev, a so skoraj vsi katoličani, čeprav je versko življenje ponekod še na zelo nizki stopnji. V vsej tej deželi nastavajo samo še kakih 100 tisoč poganskih Indijancev, ki so jih posamezne države spravile skupaj v tako zvane rezervacije. In med temi Indijanci delujejo povsod katoliški misijonarji, tudi nekaj Slovencev. V Ekvadorju je v misijonu Makas sredi Kivarcev salezijanski brat Dionizij Vrhovnik, Gorenjec. Nekoliko proč od njega živi in sodeluje pri vzgoji indijanske ženske mladine s. Veronika Bakon iz družbe Hčera Marije Pomočnice. V Para-

guayu, državi prav v sredi Južne Amerike, pa v rezervaciji Čulupi Indijancev delujejo 4 mariborske šolske sestre, s. Tobijsa Fideršek, s. Serafija Černe, s. Maksencija Vretnik in še ena. Žive med skoro še povsem divjimi Indijanci in njih misijonsko delo je težko. Drugod po Južni Ameriki deluje sicer še več mariborskih šolskih sester in usmiljen, ki pridejo tudi tu in tam v stik s kakim Indijancem, morda celo še poganskim, vendar tamkaj ni več pravega misijonskega dela in tudi one ne delujejo misijonsko v pravem pomenu besede. Tudi je v raznih krajih te celine mnogo duhovnikov, zlasti salezijancev, Slovencev, ki jih pa tudi ne moremo šteti med misijonarje in je tudi neprimerno, nadevati jim ta naslov v zvezi z razpravljanjem o pravem misijonstvu sv. Cerkve. To so pač nad vse goreči apostoli v težkem, še zelo malo gojenem delu Gospodovega vinograda, a niso misijonarji.

Če preštejemo vse misijonarje in misijonarke v Afriki in Ameriki, najdemo sledeče številke: 3 duhovniki, 9 bratov in kakih 20 sester. To pristejmo k preje ugotovljenim številkam in bomo našli, da imamo Slovenci po vsem misijonskem svetu: 19 duhovnikov, 19 bratov in kakih 42 sester, torej skupno kakih 80 misijonskih delavcev. Ali je to veliko? Ali jih ne bi mogli imeti več! *Mlade sile! Kristus Kralj Vas kliče! Na delo! V borbo!*

L. L. C. M.

Slovenski salezijanec J. S. nam je poslal iz Turina k temu članku sledeče dopolnilo.

Palestina: sobrat laik Jože Kren iz Pertoče v Prekmurju. V Palestini se nahaja že od leta 1927. in je bil v raznih mestih, sedaj se nahaja na kmetijski šoli v Beitgimal pri Jeruzalemu. — V Jeruzalemu pa deluje že 15 let sestra Marija Zitek od Hčera M. Pomočnice. Sestra je doma iz Crensovec v Prekmurju.

Afrika: V črni Afriki sta sedaj dva slovenska salezijanca, in sicer: Evstahij Kristanc iz Cerkelj v Gorenjskem, ki kaplanuje v Oran-Eckmühl, in sobrat laik Dominik Stefan iz Gomilic v Prekmurju, ki deluje že 13 let v La Marsa v francoski Afriki.

Dve veri, ki ne gresta skupaj

Katoliška vera:

1. Verujem v Boga Očeta, vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje;
2. in v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega,
3. ki je bil spočet od Sv. Duha, rojen iz Marije Device;
4. Verujem v Svetega Duha
5. sveto katoliško Cerkev;
6. občestvo svetnikov;
7. odpuščenje grehov;
8. vstajenje mesa;
9. večno življenje.

In vendar si marsikak katoličan vernik Kristusove Cerkve in komunist. Kdo more razumeti toliko slepoto?

Komunistična vera:

1. Boga ni; nauk o Bogu je strup za delovno ljudstvo;
2. to je bajka za neumne ljudi;
3. še večja bajka. Marija je spočela in rodila kakor vsaka druga ženska. Marijo komunizem še posebno sovraži in zasramuje.
4. Vse je le gmota-materija; duha sploh ni;
5. ta je naša najhujša nasprotnica in škodljivka človeštva;
6. neumost; svetniki so prepovedani v komunistični državi;
7. edini greh je nepokorščina našim postavam; a ta se ne odpušča v nobenem primeru;
8. bedastoča, ki so jo zamislili evangelisti;
9. po smrti je vsega konec, enako za človeka kot za psa.

dopoveduje, da more biti istočasno

Razglas

V smislu čl. 4 zakona št. 11. Z. V. U. se naznanja, da je pri protokolnem uradu mestnega županstva izstavljen v pregled občinstvu za dobo petih dni (od 9. do 14. julija t. l.) seznam za zborniške davke na pante za leti 1946 in 1947.

Proti seznamu je dovoljen priziv — na Predsedstvo Trgovsko-industrijsko-kmetijske zbornice v Gorici, in sicer tekom enega meseca od objave tega seznama. Priziv se sme vložiti, če dohodki, ki so vpisani v seznamu, ne soglašajo, ali ne zapadejo pod davek, ali pa zaradi stvarnih pogrškov.

Mlada setev

Dobite jo v Trstu pri Fortunatu (Novi Sv. Anton) ter v Gorici v Katoliški knjigarni.

Darovi:

Mohor 1000+500; sestre 100+100; Dr. v gorah 1000; N. N. za tiste, ki ne zmorejo darov, 2000; N. N. 100; N. N. iz Gorice za skorajšnji konec zbegarnosti na svetu in pri nas 1000; N. N. da bi Slov. Primorec še dolgo živel med nami, 300; N. N. iz Opčin 1000; N. N. 50; iz Argentine 6500+200; N. N. 100. Bog povrni!

Za Slovensko sirotišče:

F. Černigoj 1000 L; Viktor Kos, doktor, 1000 L; Stanko Žerjal 1000 L; Karel Klinkon 1000 L; Anton Krapež 1000 L; N. N. v Gorici 1000 L.

Vsem srčna hvala!

Dr. BONAVENTURA MAHNIČ

Tisk. G. Lucchi - Gorica

Tiskano z dovoljenjem A. I. S.

DOMAČE NOVICE

Štiridesetletnice:

Letos obhajajo štiridesetletnico mašništva sledeči gospodje:

Msgr. Josip Vodopivec, dekan v Tolminu; Ivan Kenda, upokoj. župnik, bivajoč v bolnišnici v Bresciji; Anton Gerbec, župnik v Gaberjah; Josip Godnič, dekan v Dornbergu; Andrej Klobučar, dekan v Bovecu; Ivan Kovač, župnik v St. Vidu pri Vipavi.

Misijonarka odhaja

Salezijanska sestra Florijana Jericijo iz Podsobotina nam je poslala pozdrave iz Turina in nam sporoča, da odhaja v misijono. Zeleli bi, da nam sporoči, kam je šla, in da se kdaj oglasi. — Na misijonskem polju ji voščimo veliko božjega blagoslova!

Zasluzena lekcija

Učiteljica Marija je v neki vasi na Notranjem povedala otrokom, da noče biti več Marija, ker Marija je bila — apostite bogokletni besedi — prasicca.

Neka deklica dvigne roko: »Tovaršica Prasicca, prosim na stran!« Tu vidite prav nazorno, kam plove jugoslovanska šolska vzgoja.

GRGAR

Na Morganovi črti so obmejne straže zopet ustrelile 3 ženske in 2 moške, enega moža pa težko ranile, ker so hoteli vtihočiti nekaj blaga iz cone B v cono A.

Hlapec Ferjan

Sodnik je zastavil še nekaj manj važnih vprašanj, nato je bila cela vrsta prič zaprižena in vsak posamezen zaslišan. Večina ni vedela nič posebnega poročati, ker ni nihče meesar videl. Begar je izjavil, da je v več ko sto primerih popolnoma preizkusil Ferjanovo zvestobo in poštenost. Dolinarjeva gospodinja je potrdila, da je tedaj, ko je udarila strela, sedela z otrokom v svoji sobi, potem pa da je v prvem strahu zbežala in pustila sobna vrata nezaklenjena, kar je bilo čisto proti njeni navadi; to pa da ve za gotovo, da je pustila ključ v vratih. Sicer da je poznala hlapca vedno kot zanesljivega in poštenega; večkrat da bi lahko delal bolj v lastno korist pri mnogih opravkih, ki mu jih je zaupala, pa da je vedno in povsod gledal le na blagor hiše. To pa da mora vendar tudi reči, da ni vedel nihče drug tako natančno kot Ferjan, kam spravlja denar. Prišli sta nato na vrsto glavni prič: Tratar in Hudovernik. Izpovedala sta, da je Ferjan tedaj, ko je stopil iz sobe, z vrati močno zaloputnil in naglo stekel gor po stopnicah. Zaklicala da sta za njim, če je gospodinja doma in če je spravljen morebiten denar na varno; da pa ni na nič odgovoril. Ferjan se je opravičeval s tem, da v velikem hrupu ni razumel njunih besed. Hudovernik je globoko mežikal z očmi in trdil, da se je Ferjan, ko ju je zagledal, vidno prestrašil in da je bil ves zmeden. Na predsednikovo vprašanje, ali nista videla na obtoženca kaj sumljivega, na pr. da bi kaj nesel pri sebi ali skrival, je Tratar zanikal.

Hudovernik pa je lokavo poročal, da je imel obtoženec, ko je stopil iz sobe, vse gumbje na suknjiču sumljivo zapete od vrha do spodaj. Ko se je hotel Ferjan opravičiti, da je zapel suknjič že zunaj na polju zaradi deževnega naliha, mu je sodnik zapovedal, naj molči. — Tedaj je napel državni pravdnik, povzel vse razloge za upravičenost sumnje in celoto, dokazoval v prepričevalnem in duhovitem govoru na podlagi izjav in dejstev, kako je popolnoma jasno in gotovo, da je Ferjan kriv, prikazoval vse črno, razlagal vsako dejanje obtoženca v škodo in pozival sodnika, naj izreče nad njim obsodbo. Ferjanu se je kar vrtelo v glavi, ko so padali po njem dokazi krivde kot teški udarci in ko so ga neizpodbitna dejstva zapletala v grozno mrežo. Šele zdaj se je zavedel vse nevarnosti, ki mu je pretela; v tej luči, kot ga je prikazal pravdnik, je bil v tako poraznem položaju, da je moral opustiti vsako upanje. Tresel se je kot trepetlika, topo je buljil pred se in krčevito stiskal roke. Tedaj je pa zaslusal govoriti zopet nekoga drugega — bil je glas njegovega zagovornika. S presenetljivo iznajdljivostjo je raztrgal bistroumni odvetnik vso obtožbo, dokazal, kako neosnovana so vsa sumničenja in sijajno izpodbil vse napačno tolmačenje državnega pravdnika. Posebno najdba denarnice in ključa v obtoženčevi sobi, je izjavil, je dokaz njegove nedolžnosti. Tako razsoden mož kot Ferjan bi nikdar ne skril teh predmetov v svoji sobi, ampak bi jih vzel s seboj in vrnil v goreči skedenj. Ravno to, da so bili najdeni podtaknjeni sumljivi predmeti v obtoženčevi sobi,

kaže na nekega drugega storilca, ki mora biti smrten sovražnik ubogega hlapca in poleg tega prekanjen tat. Vedel je namreč, da bo s to zlobno zvijačo speljal policijo in sodnijo na krivo sled, pridobil čas in tako zabrisal za seboj vsak sum. Posebno je poudarjal ognjevit govornik izredno dober glas o obtožencu, njegov ugled v vsej občini, izbrano spričevalo spoštovanega Bregarja, jasen in zanesljiv nastop obtoženca in vso njegovo osebnost, kateri se lahko s čela bere poštenost in zanesljivost. Ob sklepu se je skliceval še na razsodnost in zdrav čut porotnikov, ki morejo uvideti le nedolžnost obtoženca. — Medtem ko je branilec govoril, se je zdelo Ferjanu ravno tako, kot bi se pred hudoverniko razpršili grozeči oblaki; dobival je vedno več upanja, in ko je zagovornik končal, mu je iskreno in hvaležno stisnil roko. Zazdel se mu je kot njegov angel varuh.

Tedaj so se umaknili porotniki na posvet — zdaj se je imelo odločiti, ali je kriv ali nedolžen. V dvorani je bila popolna tišina, le zgoraj na galeriji je bilo čuti rahel šepet. Ferjanu je bilo čuti rahel šepet. Ferjanu je bilo kar vroče od nestrpnosti. Na Kozlovem rogu, kjer je nekoč kot vodnik zletel v globino, mu ni bilo tako tesno pri sre.

Četrt ure pozneje so se prikazali gospodje zopet v sodni dvorani in postalo je tako tiho, da bi bilo čuti šivanko, če bi padla na tla. Ferjan si ni upal dvigniti pogleda, slisal je le kot skozi meglo mrzel, presunljiv glas, ki je naznanjal:

»Obtoženec Florijan... je z osmimi glasovi proti dvema spoznan za krivega hude tatvine, ki se je zgodila itd...«

(Nadaljevanje)